

Čurda, hrdina jedné prohry

Po divadelním zpracování operace Anthropoid, kterou pod názvem *294 statečných* uvedlo uprostřed covidového roku 2020 pražské Divadlo pod Palmovkou, se vlastního celovečerního představení „dočkal“ i největší záporný hrdina těchto tragických událostí – Karel Čurda.

Dne 25. února letošního roku měla v divadle Rokoko premiéru hra Davida Jařaba *Čurda, hrdina jedné prohry*, kterou autor scénáře také sám režíroval. Zaslouží si i zrádci, aby se o nich psaly divadelní hry? Dejme slovo samotnému autorovi: „*Zaujal mne jeho profil a motivace, protože příběh, který reprezentuje má až faustovský rozměr. Tento rozměr mne zaujal více než potřeba vydláždít naši historii obdivuhodnými a odstrašujícími příklady,*“ uvedl v rozhovoru s Kristinou Žantovskou.¹ Ačkoliv Jařab odmítá, že by šlo o dokumentární divadlo, a výslednému tvaru vtiskl sarkastický a místy až komický ráz, nejde v žádném případě o fikci. Na téma se poctivě připravoval studiem primárních archivních dokumentů, výpovědí samotného Čurdy i lidí, kteří se pohybovali okolo něj.

Důležitým zdrojem informací se pro autora divadelní hry stala i existující odborná literatura, především dvě studie věnované Čurdovým osudům před 16. červnem 1942, které vyšly v minulých letech na stránkách *Historie a vojenství*.² Měly vykořenit od 60. let komunistickým režimem záměrně šířenou dezinformaci, že Čurda byl již v době své služby v čs. zahraniční armádě bezcharakterním individuem a jeho zařazení do zvláštního programu výsadkových operací v obsazené vlasti bylo projevem neprofesionality a hazardérství příslušníků Moravcovy zpravodajské služby.

Celý děj obstarává šestice herců, z nichž má však většina vedle hlavní ještě několik vedlejších úloh. Titulní roli ztvárnil Martin Donutil, jeho matku Ivana Uhlířová, Čurdovu předválečnou přítelkyni (a také mystického Anděla) Renáta Matějíčková, sudetskou Němku Späckovou, se kterou se Čurda v roce 1944 oženil, Martina Jindrová, ďábelského gestapáka Diaba Aleš Bilík a čističe bot Jiráčka, dodávajícího hře, mající místy až surrealistický ráz, jakýsi vyrovnávací „švejkovský“ rozměr, Robert Mikluš. Velmi emotivní roli v celém ději má zneklidňující doprovodná hudba, jejímž autorem je Jakub Kudláč.

Hra má dvě dějství – zatímco první se odehrává „klasicky“ na jevišti a je založené především na dialozích postav v relativně statickém prostředí, druhé je pojato zcela originálně. Návštěvníkům jsou rozdána sluchátka a jsou odvedeni přes Václavské náměstí do nedalekého Petschkova paláce, tedy budovy, v níž za války sídlila pražská řídicí úřadovna gestapa, jejíž práh Čurda překročil 16. června 1942. Ze sluchátek k divákům cestou zaznívají Čurdovy úvahy a pochybnosti. Samotná návštěva noční „Pečkárny“, kde dnes sídlí Ministerstvo průmyslu a obchodu, je pak bezpochyby velmi silným zážitkem. (JP)

FOTO: divadlo Rokoko, Patrik Borecky

1 David JAŘAB, *Čurda, hrdina jedné prohry*. Divadelní program [online]. Dostupné z: https://c.mestskadivadlaprazska.cz/files/Products/product_1745/Curdahrudinajedneprohry-ONLINE-1676904657.pdf [cit. 2023-05-17].

2 Jiří PLACHÝ, *Osudové selhání čs. zpravodajské služby? K předpokladům zařazení rt. Karla Čurdy do speciálních operací*. HaV 2013, č. 4, s. 60–70; TÝŽ, *Celník Karel Čurda*. HaV 2021, č. 2, s. 138–1939.